

คู่มือการใช้บริการ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

ฝ่าย รปภ. 52 ส่วน รปภ.ที่ 5 สำนัก 10

จัดทำเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2568

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เป็นกฎหมายที่เกิดขึ้นโดยมีเจตนารมณ์ เพื่อให้ประชาชนมีสิทธิได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นผู้มีส่วนได้เสีย หน่วยงานของรัฐผู้ครอบครองข้อมูล ข่าวสาร มีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชนตามวิธีที่กำหนด และกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐไม่ต้องเปิดเผย หรืออาจไม่เปิดเผยและให้ความคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความเป็นจริง รวมทั้งมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ อันจะเป็นการส่งเสริมให้มีรัฐบาลที่บริหารบ้านเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส เป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนมากยิ่งขึ้น

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ตามมาตรา 9 บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ พร้อมกับได้มีประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบ ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐ โดยเรียกสถานที่จัดเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารและให้บริการว่า “ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ” มีภารกิจในการให้คำแนะนำและคำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ แก่ประชาชนที่เข้ามาขอรับบริการ

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เป็นกฎหมายที่รับรอง สิทธิได้รู้ (Right to Know) หรือสิทธิที่จะได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการของประชาชน จึงได้มีการกำหนดเป็นมาตรการเพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องมีการดำเนินการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อให้ประชาชนได้รู้โดยต้องดำเนินการใน 3 รูปแบบ หรือ 3 วิธีการ ดังนี้

1. การพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 7) หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

- (1) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน
- (2) สรุปลำดับหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน
- (3) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสาร หรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ
- (4) กฎ มติคณะรัฐมนตรีข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง

(5) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้มีการจัดพิมพ์ให้แพร่หลายตามจำนวนพอสมควรแล้ว ถ้ามีการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาโดยอ้างอิงถึงสิ่งพิมพ์นั้นก็ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติวรรคหนึ่งแล้ว

ให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมและจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เผยแพร่เพื่อขายหรือจำหน่าย แจก ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นตามที่เห็นสมควร

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

2. การจัดให้ประชาชนเข้าตรวจดู (มาตรา 9) ภายใต้บังคับมาตรา 14 และมาตรา 15 หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(1) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว

(2) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา 7 (4)

(3) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ

(4) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของเอกชน

(5) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงตามมาตรา 7 วรรคสอง

(6) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ

(7) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ให้ ระบุรายชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย

(8) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 อยู่ด้วย ให้ลบหรือตัดตอนหรือทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น

บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตามย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดูขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งได้ ในกรณีที่เหมาะสมหน่วยงานของรัฐโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ จะวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ได้ในการนี้ให้คำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย ทั้งนี้เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

คนต่างด้าวจะมีสิทธิตามมาตรา 14 นี้เพียงใดให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

3. การจัดทำให้ตามคำขอเฉพาะราย (มาตรา 11) นอกจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว หรือที่จัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้แล้ว หรือที่มีการจัดให้ประชาชนได้ค้นคว้า ตามมาตรา 26 แล้ว ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการ และคำขอของผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามควร ให้หน่วยงานของรัฐ ผู้รับผิดชอบจัดทำข้อมูลข่าวสารนั้น ให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร เว้นแต่ผู้นั้นขอจำนวนมาก หรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

ข้อมูลข่าวสารของราชการใดมีสภาพที่อาจบอบสลายง่าย หน่วยงานของรัฐจะขอขยายเวลาในการจัดทำให้ หรือจะจัดทำสำเนาให้ในสภาพอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ข้อมูลข่าวสารนั้นก็

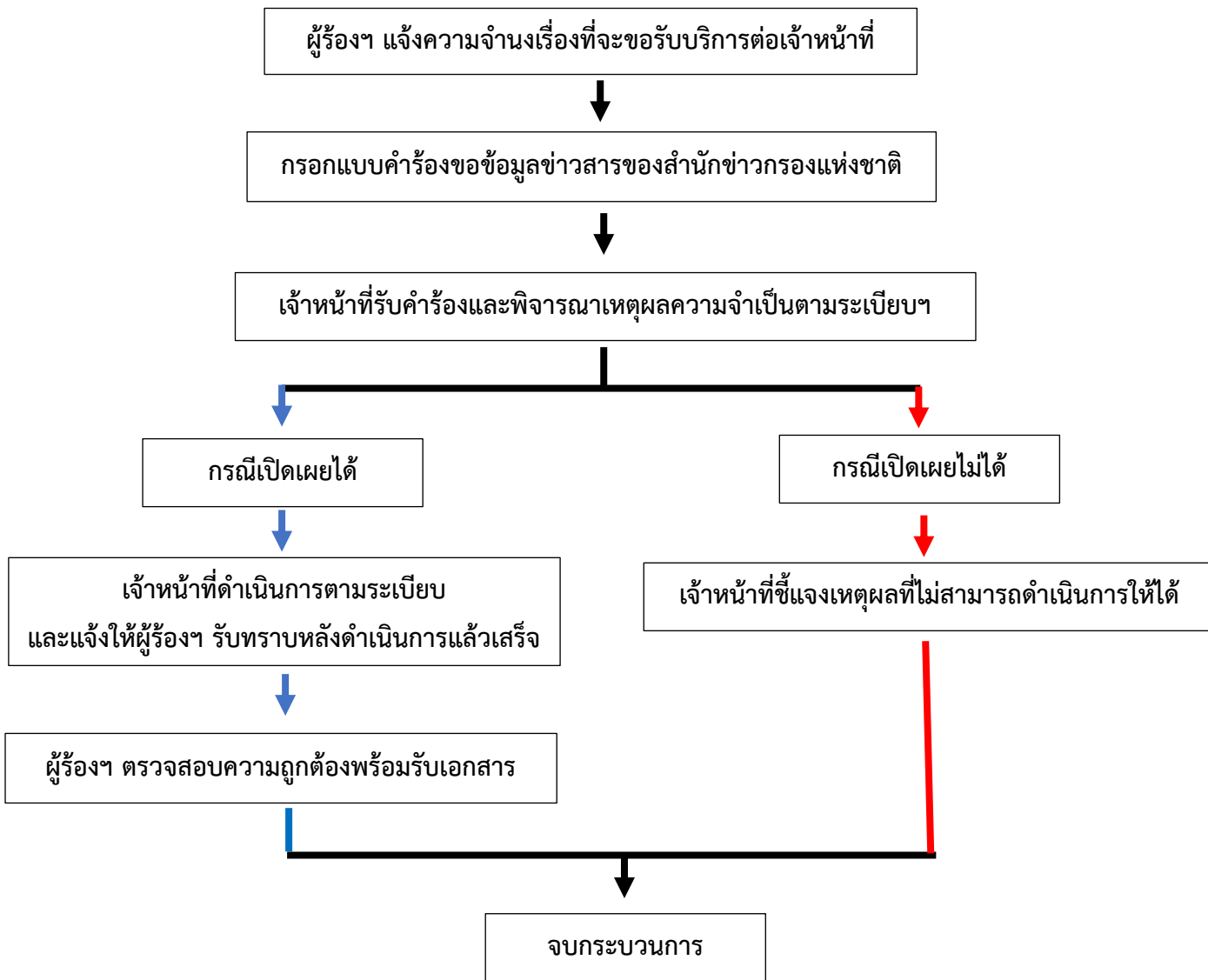
ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐจัดทำให้ตามวรรคหนึ่งต้องเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่แล้วในสภาพที่พร้อมจะให้ได้มิใช่เป็นการต้องไปจัดทำวิเคราะห์จำแนกรวบรวม หรือจัดให้มีขึ้นใหม่ เว้นแต่เป็นการแปรสภาพเป็นเอกสารจากข้อมูลข่าวสารที่บันทึกไว้ในระบบการบันทึกภาพ หรือเสียง ระบบคอมพิวเตอร์หรือ ระบบอื่นใด ทั้งนี้ตามที่คณะกรรมการกำหนด แต่ถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่ากรณีที่ขอนั้นมิใช่การแสวงหาผลประโยชน์ทางการค้า และเป็นเรื่องที่จะต้องปกป้องสิทธิเสรีภาพสำหรับผู้นั้นหรือเป็นเรื่องที่จะเป็นประโยชน์ แก่สาธารณะ หน่วยงานของรัฐ จะจัดทำข้อมูลข่าวสารนั้นให้ก็ได้

บทบัญญัติวรรคสามไม่เป็นการห้ามหน่วยงานของรัฐที่จะจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการใดขึ้นใหม่ให้แก่ ผู้ร้องขอ หากเป็นการสอดคล้องด้วยอำนาจหน้าที่ตามปกติของหน่วยงานของรัฐนั้นอยู่แล้ว

ให้นำความในมาตรา 9 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับแก่การจัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตาม มาตรานี้โดยอนุโลม

ขั้นตอนการขอข้อมูลข่าวสาร

การขอข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (ข้อมูลข่าวสารที่จัดเก็บไว้ในศูนย์ข้อมูลข่าวสาร)

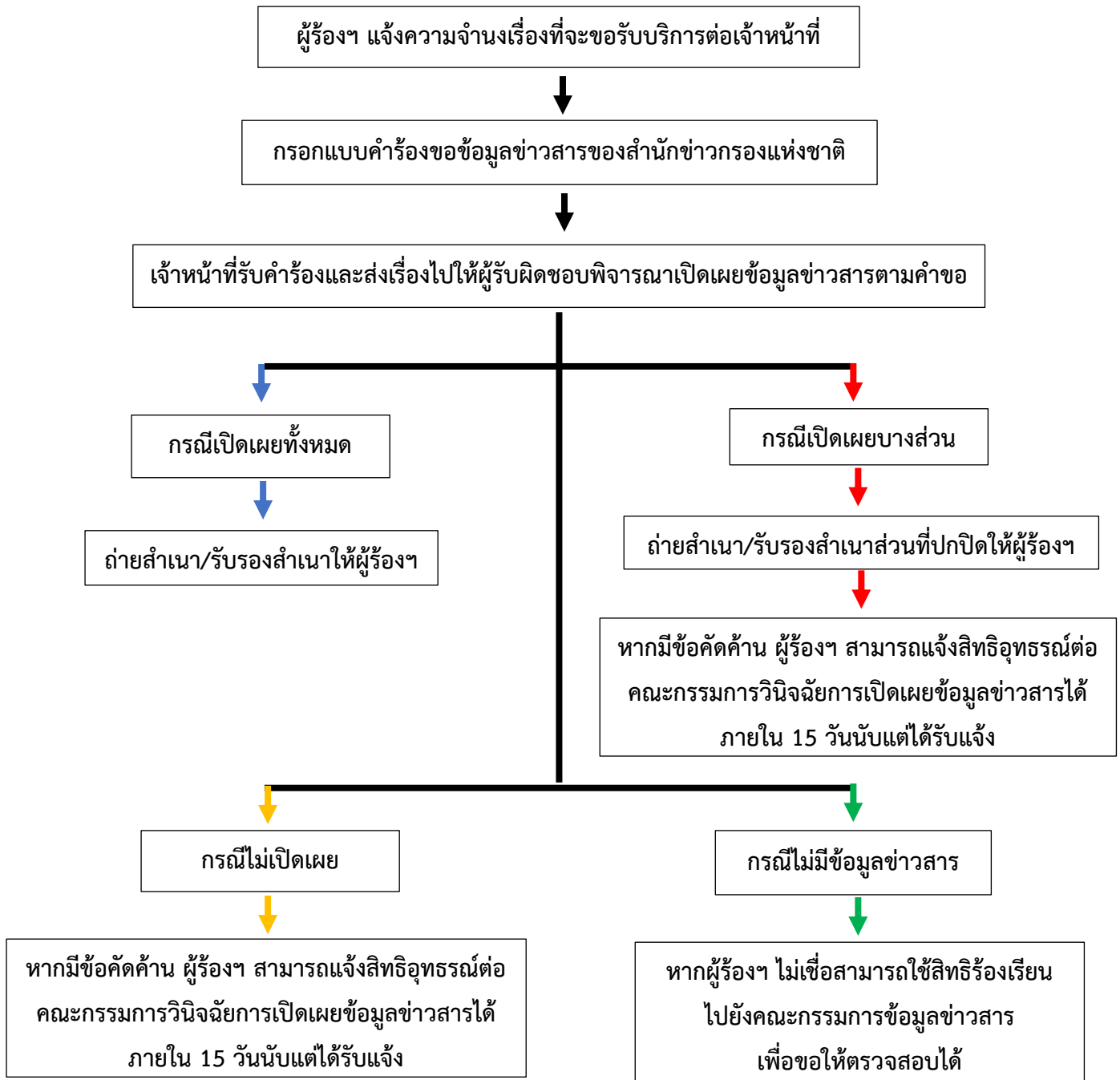

* การเปิดเผยในทุกกรณี เจ้าหน้าที่จะดำเนินการภายในระยะเวลา 15 - 30 วันนับตั้งแต่ได้รับแบบคำร้องขอจนถึงแจ้งผลต่อผู้ร้องขอข้อมูลข่าวสาร

** มีการคิดค่าธรรมเนียม หากผู้ร้องฯ ต้องการรับรองสำเนาถูกต้อง

ขั้นตอนการขอข้อมูลข่าวสาร

การขอข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 11 (ข้อมูลข่าวสารตามคำร้องขอเฉพาะราย)

* การเปิดเผยในทุกกรณี เจ้าหน้าที่จะดำเนินการภายในระยะเวลา 15 - 30 วันนับตั้งแต่ได้รับแบบคำร้องขอจนถึงแจ้งผลต่อผู้ร้องขอข้อมูลข่าวสาร

** มีการคิดค่าธรรมเนียมหากผู้ร้องฯ ต้องการรับรองสำเนาถูกต้อง

อัตราค่าธรรมเนียมการขอข้อมูลข่าวสาร

กรณีผู้ร้องขอข้อมูลข่าวสารมีการขอสำเนาข้อมูลข่าวสาร ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมการขอสำเนาที่มีค่าธรรมเนียมตามประกาศของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ดังนี้

1. ขนาดกระดาษ เอ 4	หน้าละไม่เกิน	1	บาท
2. ขนาดกระดาษ เอฟ 14	หน้าละไม่เกิน	1.50	บาท
3. ขนาดกระดาษ บี 4	หน้าละไม่เกิน	2	บาท
4. ขนาดกระดาษ เอ 3	หน้าละไม่เกิน	3	บาท
5. ขนาดกระดาษพิมพ์เขียว เอ 2	หน้าละไม่เกิน	8	บาท
6. ขนาดกระดาษพิมพ์เขียว เอ 1	หน้าละไม่เกิน	15	บาท
7. ขนาดกระดาษพิมพ์เขียว เอ 0	หน้าละไม่เกิน	30	บาท

ช่องทางในการขอข้อมูลข่าวสาร

เดินทางมาด้วยตนเอง: ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
เลขที่ 321 ถ.ราชดำเนินนอก แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

โทรศัพท์: 02-281-7399 ต่อ 7317

E-Mail: Infocenter.nia.go.th

ผู้ขอรับบริการสามารถยื่นความประสงค์ในการขอข้อมูลข่าวสารผ่านแบบคำร้องขอข้อมูล
ข่าวสารของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ตามช่องทางข้างต้น ดังนี้

1. กรณีเดินทางมาด้วยตนเองจะมีเจ้าหน้าที่รับเรื่องและสอบถามถึงความประสงค์ของ
ผู้ร้องขอ
 2. กรณีร้องขอข้อมูลทางโทรศัพท์ จะมีเจ้าหน้าที่รับเรื่องและสอบถามถึงความประสงค์
ของผู้ร้องขอ จากนั้นจะแนะนำให้ผู้ร้องขอกรอกเอกสารแบบคำร้องขอข้อมูลข่าวสาร โดยสามารถ
จัดส่งคำร้องมายังสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ทางไปรษณีย์ อีเมล หรือเดินทางมาด้วยตนเอง
 3. กรณีส่งคำร้องขอผ่านทางอีเมล เจ้าหน้าที่จะติดต่อกลับเพื่อรับเรื่องและสอบถาม
ความประสงค์ของผู้ร้องขอ
- ทั้ง 3 ช่องทางสำนักข่าวกรองแห่งชาติจะดำเนินการภายใน 15 -30 วัน นับแต่วันที่ได้รับคำขอ

เอกสารประกอบคำร้องขอข้อมูลข่าวสาร

แบบคำร้องขอข้อมูลข่าวสารของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ

ข้าพเจ้า (นาย, นาง, น.ส. หรืออื่นๆ).....

เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน..... หรือบัตรอื่นที่ทางราชการออกให้

(ระบุ)..... วันที่ออกบัตร..... วันหมดอายุ.....

ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่..... ตรอก/ซอย..... ถนน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... หมายเลขโทรศัพท์.....

อาชีพ..... สถานที่ทำงาน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... หมายเลขโทรศัพท์.....

มีความประสงค์ดังนี้ (ระบุเหตุผล)

.....
.....
.....
.....
.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ

ขอแสดงความนับถือ

สำหรับเจ้าหน้าที่

ข้าพเจ้าได้ตรวจคำร้องถูกต้องแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ลงชื่อ.....

(.....)

วัน/เดือน/ปี.....

ลงชื่อ.....

ผู้ยื่นคำร้อง

แบบคำร้องขอข้อมูลข่าวสารของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ

ข้าพเจ้า (นาย, นาง, น.ส. หรืออื่นๆ).....

เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน.....หรือบัตรอื่นที่ทางราชการออกให้

(ระบุ).....วันที่ออกบัตร.....วันหมดอายุ.....

ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....หมายเลขโทรศัพท์.....

อาชีพ.....สถานที่ทำงาน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....หมายเลขโทรศัพท์.....

มีความประสงค์ดังนี้ (ระบุเหตุผล)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ

ขอแสดงความนับถือ

สำหรับเจ้าหน้าที่
ข้าพเจ้าได้ตรวจคำร้องถูกต้องแล้ว
จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป
ลงชื่อ.....
(.....)
วัน/เดือน/ปี.....

ลงชื่อ.....

ผู้ยื่นคำร้อง